

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kényszerű visszavonására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 11.

Párbajok és harcok.

A föld kérge már kihűlt, a rideg önzés fogja át egészen, de belseje izzó. Minél mélyebb rétegbe ereszkedünk alá, annál forróbb talpunk alatt a talaj s egy-egy erupció mutatja, hogy mi lakhatik e titkos mélyben. Ott ismeretlen szenvedélyek tüze forr, s a fejlődő feszítő erő folytán néha megrendül a felső talaj s egy-egy századosnak hitt alkotmány megrokkban a rengés nyomán s a felszínen támadt repedéseken át a pokol kénköves szaga árad a levegőbe.

Ma már az önzés talaján épült alkotmányok repedeznek s az önző világfel-fogáson rések támadnak, melyeken át a proletárok vad teoriái szállnak fel s terjednek a felszínen.

Várakozásban van mindenki. Nem tudja mit vár, de érzi, hogy valami erős változásnak kell jönnie.

Forrongásban vannak az eszmék s a forrongásban, mint a vulkáni kitöréskor, először a fojtó, bűzös gázok törnek fel, mint legkönnyebbek, majd szürke hamu s csak végre jön a láva, a tűz, az erő, mely mássá teszi a föld színét, rombolva, alakítva. De ha kihül a láva, munkás kezek, melyek tán menekültek, vagy szenvedtek a kitörés alatt, ismét előkerülnek s szőlővel, buzával ültetik be a kihült kopár lávát.

A társadalmi erupció első fázisán már túl vagyunk. A könnyű és bizarr teoriák gőzfelhői szétoszlanak, helyettük már a hamu ömlik, az a mindent átható

gyanakvás, mely fojt, pusztít anélkül, hogy talajt adna új tenyészet, új élethez.

Ez a gyanakvás szüli az osztályok harcát, melyben még mindig több az irigység, mint az elv, több a gyűlölet, mint a célra törekvés.

Ilyen idők szülik a nagy férfiakat. Azokat a csodás lényeket, a kik egyszerre rendszert öntenek a zürzavarba, irányítók a kapkodásban, tűzszlopok a sötétben, kiket először dob fel a forrongó föld mélye, hogy utánuk aztán ömöljék a tűz, a láva, mely új szint ad a földnek s termékeny talajt a jövőnek.

Az ilyen férfiak ismeretlenből támadnak, egyszerre lesznek nagygyá, és nagyok maradnak mindig.

A világ nagy szociális harcában még nem tűnt fel ilyen férfi. A mi szűkebb világunkban sem.

Attól az egy szál radikálistól vártak valamit, a ki parlamentünkbe bekerült. De hát kissé pózol, hátvédről gondoskodik és czéloz is 40,000 statisztájára, népszerű virágot szakít a Vilmos császár árnyékából s illatának élvezetébe merül, mely az üdvözlő sürgönyök szárnyán árad felé.

És a többi honatyák között sem látunk valami vezérelmét, hiszen mikor a társadalom nyomorultjai megjelennek a Ház előtt s feltárják nyomoruságaikat, mindenik képviselő siet ugyan beleütni az orrát ebbe a köznyomorba, de csak azért, hogy aztán sötétre kormozódott orcáikkal ijesztgessék egymást a t. Házban. A köznyomorról harsogott vita után pedig nyugodtan mennek ebédelni egyesek, mások párbajozni, mint p. o. a

Bánffy-hecczek idején vagy a japáni szerződés tárgyalásakor, mert hiszen az eszmekört most sem a vitatott társadalmi nyomor és feltárt osztályharcok okozzák, hanem a személyes vonatkozású közbeszólások, mint mindig.

Hát igen, édes magyaram. Nálunk már tradícionális szokás az, hogy ha akad egy nagy bankó, azt felváltjuk apró pénzre s elszórjuk hamar. Az elvek személyeskedéssé váltódnak, az osztályharcok párbajokká rothadnak széjjel épp úgy, mint a párbajjellenes mozgalmak személyi indokból támadnak, mint a Kálmán, Karsai, Pályi, Vázsonyi-féle esetekben és tósztokban hunynak el, mint az előbbi esetekben és most is.

Erős társadalmi közérzés és erős társadalmi vezéregyéniségekre van szükségünk, mert az osztályharcokat nem lehet párbajokkal elintézni és a köznyomor, mely minden társadalmi tényezőnél ijesztően nő, nem puderes skatulya, melyből népszerű kendőző szert lehet kenni a hazabeszélő honatyák arczatájára.

Kell ez a társadalmi együttérzés, kell komoly vezéreltet, mert az eszmék forrongásában szenved minden nemes dolog, a hit, a hazafiság, a becsület s a nemzeti vagyon. Legtöbbet pedig a hit, mely a többinek paizsa, páncélja.

Igen! az egyházat éri a legtöbb támadás és szenvedés a forrongásban s mégis az egyház dolga, hogy mentse, védje saját testével is mindazt, ami nemes és jó; hogy ha majd kihül a szenvedély és bevégződött a harc, az új talaj felé elszórhassa a nemes magot.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A kifőző.

(Rajz.)

Irta: Hedonstjerna Alfréd.

Szép és tetszetős hajadon vala Anna Killing abban az időben, a mikor feleségül ment doktor Strohlendorffhoz, a tudós író emberhez. Sajna, a hölgyecske boldogsága mulékony és rövid volt. Minekutána Strohlendorffné ama két esztendő alatt, a míg együtt éltek, férjének sokok kellemes órákat szerzett öt egy gyermekkel megajándékozta és hitvesi oktatásokkal és prédikációkkal jól tartotta, a tudós doktor gondolt egyet, hosszabb szabadságidőt vett magának, melyet arra használt fel, hogy a menyországba utazott. A végső perczen, mikor már váló félben volt a földiektől, halkan még ezt suttozta az ajka: »Isten áldjon drága Annám!« De egy szóval sem említette azt, hogy miből és hogy éljenek meg kettesként a gyermekével. Lehet, hogy csupa gyengédségből történt így, mert nem akarta neje jövőjét és szabad akaratát befolyásolni.

Nem ment volna ugyan valami nagy szerencsétlenség vagy csapás számba, ha a doktor ur ilyen kijelentést tesz vala a halálos ágyán: »Az életbiztosítási kötvényt ott találjátok az

íróasztal fiókjában lelkeim! A takarékpénztári kötvény ott hever a külön szekrényben.« Fájdalom azonban, mint említettük, a tudós ilyen kijelentést nem tett. Az özvegy öt napig egyebet sem tett, mint sirt és a halotti kalácsot rágicsálta, később azonban a gyomra korogni kezdett s ki akarta küldeni a cselédet a piacra valami ételmet vásárolni. Mivel azonban e végre egy kis pénzmagra is szükség lett volna, holott tűzálló Wertheim-szekrénynek nyoma sem volt a házban, arra fanyalodott, hogy sorba motozta a megboldogult doktor minden napos nadrágjának a zsebeit, melyek a családban a takarékpénztárt helyettesítették. A kutatás eredménye az volt, hogy a zseb mélyéből egy pénztárcza került felszínre mindössze négy koronával és két husz filléressel megterhelve. Erre aztán Strohlendorffné a kis vidéki város legelső lapjában a következő hirdetést tette közzé:

„Olcso étkezést

Kaphat egy magános uriember vagy egyedül álló nő csinos lakással egyetemben a város legszebbik pontján. Ajánlatok »Reménységár« czimen a kiadóhivatalra kéretnek!

Az első előfizető, a ki a lakás küszöbét átlépte, egy világgyűlölet, mérges ember volt, az orránál tovább nem látó gögös fajtából, aki mérges megjegyzéseivel s szurós szavaival, a

szoba minden tárgyát a nyelvére vevén, halálra keserítette szobaasszonyát.

— Kedves doktorné asszony — kérdezte egy izben az özvegy asszonytól — ugyebár valami suszter lakik itt a szomszédságban?

— Oh igen uram, ha netalán a cipőjét óhajtáná megtalálni, ugy a lány...

— Isten ments! Csak a beefsteckről jut eszembe, hogy tán a bőr melyet feldolgozni akartak, elcserélődött s tévedésből ide került az asztalomra...

Más alkalommal meg így szólt a szobaur asszonyához.

— Igen tisztelt doktorné asszony! Nekem egy tünik fel, hogy a karácsonyi szent ünnepek alkalmából kegyed is tehetne valami jót a szegényekkel.

— Szívesen uram. De fájdalom, nem vagyok ebben a szerencsés helyzetben... Nem ismeretlen talán Ön előtt, milyen szerény viszonyok közt élek.

— No nem kell megijedni. Nincs ott szó valami nagy pénzáldozatról. Mindössze is a zsiros szoba szőnyeget kellene kegyednek odaajándékozni, melyeken sétálgatok, akkor megérhetném azt a szerencsét, hogy nálam is új szőnyeggel borítsák be a padozatot...

Végre is csordultig telt a pohár s midőn egy alkalommal a szobaur azt állította asszonya előtt, hogy a ház egerei rendszeretből a sző-

Addig pedig járja a sok vihar egy-egy pohár vízben. Disz beszédek a nyomorról, párbajjal garnirozva, párbajjelles mozgalmak, üdvözlésekkel és tósztokkal körítve. Flastromok ezek a föld repedésein, melyek pillanatra elfedik a tátongó rést.

De videant consules! A törvény erejével kell utat nyitni a társadalmi rend rideg önzésén, hogy helyes utat találjon az elégedetlenség nyilvánulására, ne pedig tulfeszüljön a szenvedély izzása s ott törjön fel, hol legdrágább kincseink állnak.

Nagy embereink nincsenek, de nagy küzdelmek vannak. Jaj a társadalomnak, ha vezér nélkül érvényesül a tömeg.

P—y.

A zárószámadások előadói.

A képviselőház zárószámadás-vizsgáló bizottsága Benke Gyula elnöklete alatt tartott tegnapi ülésében az állami zárószámadások egyes részeinek előadásával a következő tagjait biztatta meg: Az általános rész és a pénzügyi tétel előadásával Molnár Józsefet, a kisebb tételre Nosz Gyulát, a belügyi tételre: Krcsmarik Jánost, a kereskedelmi tételre: Horánszky Lajost, a földmívelésügyi tételre: Mayer Károlyt, a vallás- és közoktatásügyi tételre: Székely Györgyöt, az igazságügyi tételre Nagy Sándort és a honvédelmi tételre Szüllő Gézát.

Az osztrák képviselőházból.

A képviselőház véderő bizottsága tegnap délelőtt ülést tartott, a melyen tárgyalás alá vette az 1902. évi üzenetjuttalékról szóló törvényjavaslatot.

A közgazdasági bizottság délelőtt szintén ülést tartott az osztrák-poros határnak a Przemsa folyó mentén való szabályozásáról szóló államszerződés tárgyalása végett.

Az iparügyi bizottság tegnap d. e. tartott ülésén tárgyalás alá vette az urakházának az ipartörvény 59. és 60. §-ára vonatkozó határozatát.

Az állategészségügyi bizottság albizottsága tegnap d. e. a járvány-törvényreformját tárgyalta. A költségvetési bizottság délelőtt 12 órakor összeült.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 10.

Tallán Béla elnököl.
A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után következett

a vármegyék pénztári kezeléséről

szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Benedek János kezdte meg a vitát. Mesterségesen csinálták, ugymond, a közvéleményt a vármegyék közigazgatása ellen, holott a bajok oka a kinevezett főispánok a kik a képviselő választások érdekében korrumpáltak a megyéket. Laza erkölcsű emberek mindenütt találkoznak és az árváknak egész közömbös lesz, ha vagyonukat nem a választott megyei, hanem a magyar királyi állami tisztviselő sikkasztja el.

A szóban forgó törvényjavaslat a vármegyék önkormányzatának egy tekintélyes részét konfiskálja. Hólabda ez, mely görgésében magával fogja ragadni a megyei önkormányzat romjait. Ha ez a javaslat törvényvé válik, magunk zárjuk el a vármegyékben rejő nemzeti ellentállás erejét.

Polemizál Széll Kálmánnal az ellen, mintha törvény nem mondaná, hogy a jelen javaslatot a közigazgatás egész reformjával együttesen kellene előterjeszteni. (Helyeslés.) A miniszterelnök ur irgalmat akar gyakorolni és úgy jár el a megyékkel, mint az orvos, a menthetetlen beteggel, egyenként időről-időre amputálja kezét lábát. (A néppártion erősen tárgyalnak.)

Mezőssy Béla: Majd ha onnan fogunk szűzbeszédet hallani, mi is kaszinózunk.

Benedek János lelkes szavakkal jelenti, hogy a függetlenségi párt törhetetlenül áll a megyei önkormányzat mellett. (Elénk helyeslés.) Andrassy Gyula és a 67-iki kormány is az önkormányzat mellett nyilatkoztak Czitálja Kossuthot, a ki az államosítási törekvést mérnyelne nevezte a nemzet ellen. Most pedig mi magunk zárjuk el fejlődésünk útját. Grünwald Béla és parlamentünk számos jelese, köztük Apponyi, Beksics az önkormányzat mellett foglaltak állást. (Kialtások balról: Most ellene ir. Vízét predikál, bort iszik.)

Benedek János: Hol vannak a 48-as elvek, hol van a demokratikus alap, a melyeket egészen megdöntött a virilizmus. Soha távolabb nem állunk a 48-as eszméktől. (Ugy van.) Váolja jelen javaslat jogfosztó intézkedéseit. Adjon a kormány szabad utat a nép akaratnak. (Tetszés.) Az államosító irány az önkormányzatot vén sziprityónak akarja fel-

tüntetni, akinek pirosító kell bécsi ronggyal. Alkotmányunk lerombolásához hozzá nem járulok és határozati javaslatot nyujtok be, a mely szerint a javaslat a napirendről levétesék és utasítsák a kormány a történelmi alapnak megfelelőleg s az autonóm jog fenntartásával új javaslatot benyújtani. (Elénk helyeslés, szónokot számosan üdvözlök.)

A néppárt az önkormányzat mellett.

Wilczek Frigyes gróf: Az állam sokat nyer a javaslattal. A vármegyére nézve a pénztár elvétele egyenlő a kegyelemdőfással. A hűtlen kezelésről szólva, azt mondja, hogy a vallásos erkölcs ápolása jobban segítne, mint az ellenőrök sokasítása. (Ugy van a néppártion).

Azzal végzi, hogy a közigazgatás, pénzügyi javítását óhajlja ő is, de nem régi intézmények lerombolásával s ezért csatlakozik Benedek javaslatához. (Tetszés a néppártion helyeslés a szélsőbalon.)

Az Ugron-párt szónoka.

Hellebronth Géza ebben a javaslatban semmi egyebet nem lát, minthogy a megyétől a pénztárt átvizszi az állam kezébe. Az ellenőrzésben semmi egyszerűsítés nincs. Ez a javaslat új hivatalokat állít fel: költségzaporulatot fog csinálni, körülbelül egy millió koronát.

Majd állitanak fel sinekurákat, dologtalanságban szenvedő hivatalokat, — persze nem választás idején, mert lesz akkor elég dolguk. (Ugy van! a balon.)

A községi adók folyton emelkednek. A kormány is csak hozzájárul az emeléshez, mert ha valami segítséget akar adni, oly hozzájárulási arányt ró ki a községre, hogy nyög belé. Ezen segítsen a kormány. Tanulmányozzuk és tiszteljük atyáink intézményét. Nem ósdi a vármegyei rendszer, hanem elfonnyadt, szárnyszegett, mert megélhetési feltételeitől megfosztják.

Ragaszkodnunk kell őseink intézményeihez, Szent István palástjához és perhorreszkálnunk kell — nemzetünk fönntartása érdekében — a modern kozmopolita internacionális elveket és intézményeket, már pedig a megyei tisztviselők ezeket az eszméket akadályozzák meg. (Helyeslés a balon.)

Pénzügyi okokból se lehet pártolója a javaslatnak. Végül kijelenti, hogy Benedek javaslatához csatlakozik.

Bizony Akos szintén új ember, mint a mai szónokok eddig mind. Nem fiatal ember s pártjában nagy tekintélynek örvend. Higgad-

nyegen cziczáznak, bekövetkezett a szakítás Strahlendorffné asszony még csak 26 éves volt a hozzá igen kedves szép asszonyka, mikor Berringer ur az ügyvéd hozzá benyitott és a szobát tőle bérevelte. Magas, szép szál ember volt, parancsoló tekintetű szemekkel s olyan bajszszal, hogy ritkaság! Boldogult doktor uram kabinet formájú képe, préselt bőr keretbe foglaltan már öt esztendeje nézett alá akkor a vendégszoba faláról mélyen elszomorodott gyászos özvegyére, hogy azonban az ügyvéd a házba bevonult, sebtiben lekapták szegényt a falról és a lomos szobába helyezték el a polcon egy tisztas imakönyv és egy befőttes üveg közé, mely theának való szárított növénynyel volt telerakva.

A szolgálónak azonkívül szigorú kötelességévé tétetett, hogy a világ minden kincséért se mulasztja el feladni az asztalra a friss csapoltu rendes pohár söröt az ügyvéd urak vacsora alkalmával, esténként pedig ágyában hanykódva többször elgondolta Strahlendorffné magában, helyes folyása-e az a világ rendjének, hogy ő egész életén keresztül gyászt viseljen a férjejáért s hogy vajjon nem bepiszkolása és megszenteltelensége-e az ember legbecesebb érzelmeinek, ha azokat a nyilvánosság előtt fitogtatja s a piacra viszi!

A mint tehát az ügyvéd ur másodnap szobáját odahagyta, ágyáról a házi gondviselés a

keményített, egyszerű karton terítőt eltüntette, hogy nyoma sem maradt s a bár kissé fakulni indult, de még mindig elég diszes és mutatós vattával bélelt kék atlasz takaróval, paplannal pótolta, melyet a boldogult doktor édes anyja adományozott a fiatal párnak a kelengyéjébe.

Strahlendorff doktort ugyan élete fogytáig birka türelmü embernek ismerte mindenki, én azonban mégis szerettem volna megfigyelni az arca játékát abban a pillanatban, a midőn a többi angyalok módjára a felhők hátán himbálózva lenézett a magasból mi ránk és megakadt a tekintete idelent dr. Berringer uron, a mint nagy kényelemben pihengetett az ő házában a pamlagon, hátát egy finom puha fejránkossnak támasztva, melyet csak úgy tudott magának megszerezni a ház asszonya, hogy a doktor diszkabáltját, egy szép finom frakkot melyet valódi ereklyének őriztek addig a háznál, eladta, el kólya-vetyélt a zsidónak.

Egyszer aztán, midőn az özvegy doktoroné a város fő utcáján sétálna, hirtelen az ő kedves ügyvédjét pillantotta meg a sokaság közt. Egy hölgygyel karonfogva jött rá szemközt a kőpé. Ugy érezte a perczen magát Strahlendorffné asszony, mintha a menykő csapott volna bele az ő drága, vattás, kék selyem paplanjába.

A következő perczen találkoztak.

— Nagyon örvendek s szerencsémnek tartom, hogy találkozunk. Engedelmevel bemutatnom Nagysádnak a jövődbelimet: menyaszszonyom Hübner Elza — az én kedves házi-asszonyom Strahlendorffné.

* * *

A vendégszoba kerevete felett megint ott függ a boldogult Strahlendorff doktor kabinet képe préselt bőr keretbe foglaltan. Kárpótlásul a háborgatásért s azért, hogy ideiglenes száműzetésbe küldötték, még egy friss borostyán koszorút is kapott diszítésnek. Mélyen szomorodott özvegyét azonban az ő nyájas mosolygása nem tudja többé felvidítani és megvigasztalni. Érti, hogy a kék selyem himzett takaró sohasem kerül már elő ezentul az almáriom fiókjából, a keményített karton behuzatu paplan pedig női szoba bérlelők testét fogja takarni a jövődben.

De most már a boldogult doktor lelke mosolyogva tekintget alá a fellegek széléről mintha most is azt mondaná hitestársának, a hit régenti: »Isten vezéreljen Annám!«

tan beszél, objektíven, védelmezi a vármegyét, mely ezeréves múltjában mindig hozzásimult a követelményekhez.

Visszapillant a vármegyének a történelmi múltban való alkotmányvédő szerepére. Széll Kálmán azt mondta a minap, hogy a virágnak, hogy illatozzék, a madárnak, hogy daloljon, a szabadságnak is levegő kell. Több is kell a virágnak, a madárnak: árnyékos hely is kell. A nemzetnek ezt a vármegye adja meg. Csatlakozik Benedek javaslatához.

Visontai Soma személyes kérdésben szólalt fel, amelyre Széll Kálmán röviden reflektált.

Plóss Sándor igazságügyminiszter két kisebb törvényjavaslatot nyújtott be, amely után az interpellációkra került a sor.

A vallásalap iskolája.

Interpelláció

a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz.

1. Mi az oka annak, hogy a miniszter ur közvetlen kezelése alatt álló sajtó-ládi vallás-alapítványi uradalom a kegyurasága alá tartozó róm. kath. elemi iskola rozszant épületét sem megfelelően kijavítani, sem helyette egy új iskolát építtetni nem akar?

2. Mi akadály van annak, hogy a sajtó-ládi volt Pálos-klostrom épületében, a hol 7-8 szoba üresen áll, — az elemi iskola ideiglenesen elhelyeztessék?

3. Szándékozik-e sürgősen intézkedni az iránt, hogy a sajtó-ládi 170 tanköteles gyermek iskoláztatása valamely módon lehetségessé tétessék?

Beadja:

Bizony Akos,
képviselő.

A fiemei lószállítás.

Interpelláció

a Magyarországból a délafrikai harcztérre való lószállításoknak megakadályozása tárgyában, a m. kir. miniszterelnök urhoz, esetleg a fiemei kikötő felügyeletével megbízott magyar kereskedelmi miniszter urhoz.

1. Van-e tudomása a t. miniszterelnök urnak, hogy a délafrikai háboru tartama alatt az angol kormány megbízottjai Magyarországon ismételve tömegesen lovakat vásároltak és hogy ezen lovak Fiuméből hajón közvetlen a harcztérre lettek szállítva és van-e tudomása, hogy hasonló lószállítások újból terveztetnek?

Ha van tudomása, szándékozik-e lépéseket tenni, hogy ezen Magyarország semlegességét sértő lószállítások jövőre megakadályoztassanak?

Beadja:

Schnidt Károly,
képviselő.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszolt Schmidt Károlynak a fiemei lószállítás ügyében benyújtott interpellációjára. Nem akadályoztam meg — ugymond — a lószállítást, mert ártott volna a kisgazdáknak. Nem is helyeselhetem az oly nyilatkozatokat az angoloktól, mint amelyet Schmidt tett, mert az ellenünk lázítja az angol közvéleményt, pedig az angolok barátságára még szükségünk lehet.

Vesztegetéssel vádolt képviselő.

A választási visszaélések krónikájában elsőrangú helyet érdemel az a választás, amely Ugocsa megye halmi-i kerületében a **Fogarassy** Zsigmond szabadelvű párti jelölt győzelmével végződött. Fogarassynak az ellenjelöltje is kormánypárti volt: Szentpály Jenő, aki már négy ízben képviselte a kerületet. A megválasztott képviselő 72 szónyi többséggel jutott mandátumhoz, de azt petícióval támadta meg a kisebbségben maradt párt, még pedig az 1899.

XV. t.-cz. 3. §-ának 2., 6., 10., 11. és 27 pontjai alapján.

A petíció, melylyel tegnap foglalkozott a Kuria I. választási tanácsa, csodás dolgokat regél erről a mérkőzésről. Nemesak a bor, pálinka, etetés-itatás vitték a választási küzdelemben a főszerepet, de főképp a vesztegetés. A választókat ugyanis, a kiket teljesen lerészegítettek és mint a csúrhét hajtották a szavazó urnához, maga Fogarassy vesztegette meg egy-egy pár forinttal. De a mód is, a hogyan ezt tette, külön kiemelni való. Az érdemes jelölt befeküdt egy ágyba, a paplan alá bujt s arczát is eltakarva, onnan dugta ki a bankókat, hogy tisztelt választói föl ne ismerjék.

A tárgyaláson, melyen Paiss Andor kuriai tanácselnök az elnök és Adám kuriai bíró az előadó, felmerült egy új momentum is. A megtámadott képviselő ugyanis ellenkérvényt adott be. Annyit jelent ennek a benyújtása, hogy már eleve védekezett az ellen a lehetőség ellen, hogy a volt ellenfelét mondja ki a kuria megválasztott képviselőnek. Mert Szentpály választói ezt szintén kéri a petícióban.

A támadókat dr. Tetter Miksa ügyvéd képviseli, a választ st dr. Nagy Dezső védi. Alaki kifogás nem emeltetvén, egyenesen az érdemi tárgyalás következett.

A kérvényező ügyvédje elmondta, mint kezdte Fogarassy a választási hadjáratot. Összehívott szeptember 24-ideére egy értekezletet, a mely csak igen rövid volt, de annál hosszabb másnap reggelig tartó, az utána következett dárídó.

Két nappal a választás előtt beállított a jelölt Turcz községbe, aztán Kis- és Nagy-Gérczébe. Mindenütt holt részegre itatta a választókat s reggel összeszedve őket, a teljes részeg embereket kocsiakra pakolták s hajtottak a jelölt testvérenek tanyájára. A tanyából aztán, a hol még 24 óráig folyt az itatás, valóságos tábori csináltak. A jelölt köröskörül öröket állított fel, hogy senki meg ne szökjék. Harmadnap reggel azután a tökrészeg emberekből álló díszes menetet maga Fogarassy vezette a választás helyére. De Turczon a Farkas Dávid házában maga végezte a jelölt még a megvesztegetést. Belebujt egy ágyba s úgy, hogy az arczát ne lássák, adogatott a párna alól egy-egy bankót a választóknak, a kiket egyenként bocsátották be hozzá.

Erre négy tanut nevez meg, kettőt, a ki látta ezeket a jeleneteket, kettőt pedig, a ki maga is kapott pénzt. Majd a tanyai táborozást bizonyító tanukat nevezi meg, köztük Endresz csendőrőrsvezetőt és még hét csendőrt, a kik szintén oda voltak rendelve a Blanka-tanyára.

Majd bemutat két jegyzéket, a melyek egyikén 151 megvesztegetett turczai választónak a neve áll, a másikon pedig az a 265 szavazó van felsorolva, a kiket másfél napig tartottak a tanyán. Mindezek leszámítandók lesznek a nyert szavazatok többségét Szentpály nyerte el, kéri, hogy Szentpályt nyilvánítsák megválasztott képviselőnek.

Dr. Nagy Dezső a törvény 29. §-a értelmében ellenkérvényt nyújt be s hogy a petíció irásos bizonyítékait megismerhesse, kéri az ülést rövid időre felfüggeszteni.

Szünet után a védő válaszolt a kérvényező vádjaira.

UJDONSAGOK.

Választási mozgalmak.

Amint közeledik a városatya választás határnapja, mind jobban észlelhető az a lázas érdeklődés, amelylyel a polgárok egyik vagy másik liszta mellett csoportosulnak.

A szabadelvű párt korifeusain mulott, hogy nem sikerült a békés megegyezés, aminek előreláthatólag a szabadelvű párt lisztája esik áldozatul.

A függetlenségi és 48-as párt nagyválasztmánya tegnap este tartotta meg jelölt gyűlést, amelyben a következő hivatalos lisztát állapították meg:

Várad-Olasziban:

Bodó Ferencz vasuti mérnök,
Gábor János vállalkozó,
Hann Lajos építő,
Jakab Jakab kiskereskedő,
Karger Sándor vendéglős,
K. Nagy Eudre pénzügyi titkár,
Dr. Nagy Ferencz kir. tvszéki elnök,
Palotay László kanonok,
Dr. Pác Sándor főgymn. tanár,
Pekanovits Imre főmérnök,
Rácz Mihály nyug. városi főjegyző,
Schöpplin Agoston postaigazgató,
Dr. Stocker József ügyvéd,
Szokoly Tamás ügyvéd,
Kiss Dávid kereskedő.

Bizalmi férfiak: Dr. Döry Ferencz és Id. Daday József.

Várad-Ujvároson:

Beczky Lajos kereskedő,
Szokoly Tamás ügyvéd,
Schütz Albert ügyvéd,
Stern Hermann kávé,
Dr. Vucskies Gyula plébános,
Balogh Döme magánzó,
Halász Lajos szerkesztő,
Mertz János kereskedő,
Dr. Altmann Jakab orvos,
Táray Sándor iparos,
Ifj. Cser János iparos.

Bizalmi férfiak: Dery János és Weiss Károly.

Várad-Velencsén:

Dr. Adorján Emil ügyvéd,
Domokos Károly lelkész,
Farkas József iparos,
Dr. Friedländer Sámuel ügyvéd,
Moskovits Miksa gyáros,
Rácz János iparos,
Tokay Mihály gazdálkodó.

Bizalmi férfiak: Fischer Emil, Markovits Pál.

A pártlakoma.

A nagyváradai függetlenségi és 48-as párt nagybizottságának értekezlete után a polgárság kedélyes pártlakomára gyűlt össze az ipartestület házában levő Kovács vendéglőben.

A csinos vendéglőben mintegy 200 választópolgár volt jelen.

Elsőnek Stern Hermann pártelnök szólalt fel. Szokoly Tamás elnököt betegsége akadályozta a megjelenésben; őt kérte fel, hogy üdvözölje a párt megjelent tagjait. Elvi kérdés, hogy a 48-as párt lisztája keresztülmenjen s ne mondhassa a kormánypárt, hogy csak egy alkalommal, véletlen folytán győzött az ellenzék.

Halász Lajos hosszabb, lelkesítő beszédet mondott, amelyben először is hálás köszönetet mond a jelöltetésért, amely nem a személyének, hanem a tollának szól. Ahogy küzdött eddig a tollal, úgy fog küzdeni a közgyűlési teremben is a nép igaza mellett. Ezután szólott a III. oszt. kereseti adóról, amely tönkre teszi az iparost és kereskedőt. Progressiv adózást kíván a közköltőnél is, mint szerinte Angliában van. A város elvesztett pereit a felelősség kimondását kívánja. Majd hosszabban a színházi kiadások és a szubvenció ellen szól. Ha

rosszul megy a színház, he kell csukni. A függetlenségi párt van hivatva, hogy ne dobálják a város pénzét. Az iskolák államosítását sürgeti, majd a kövezésre tér, a melyet egy nagy kölcsönrel oldana meg. A világitásból kiindulva támadta a gázgyárt s a villamos házi kezelés híve. Végül esküt tett, hogy hí marad a függetlenségi párt programjához.

Ezután egy 5 éves kis lányka: *Bacsonyi* Ilonka szavalt el egy kis verset, üzyesen.

Dr. *Altmann* Jakab a szabadelvű párt visszautasító modoráról szól. A 48-as párt érdeke, hogy megmutassa, mikéért él a függetlenségi párt, amelyet élte.

Becskay Lajos eddigi városatyja szereplésére hivatkozik. Az iskolák államosítása ellen szól, a mely a terheket meghagyná, de a jogokat vonná el a város közönségétől. A búrokat összehasonlítja a független érzelmi magyarsággal s dicsőíti a független eszméket. A független érzelmi polgároknak üritette poharát.

Balogh Döme közletszólás mellett szólott. Rámutat, hogy a szabadelvű párt szétküldött körlevelében felhívja a polgárságot, hogy saját érdekében a párt listájával szavazzon. Mindent agyon halgatnak, mert röstellik. Felmenti a regále megváltást, mikor 1,800.000 frtja volt a városnak, de könnyelmű gazdálkodással elfecsérelték ezt a nagy összeget. Építési láz vett erőt a tanácson és ezt a szabadelvű párt nem akadályozta meg. A másik politikai párttal megtudna egyezni, ott is vannak jó gondolkozású emberek, de a klikk ront el mindent. Az eltitkolt városrészt, a vashid rossz köveit, a főmérnök személyes pótlékát, a sár-és kavics-panamát, a 68 korona elengedését sorolta fel s végül összetartásra buzdította a polgárokat.

Dr. *Stokker* József röviden szólott s a szabadelvű párt merev magatartását aposztrofálta. Ezt csak bosszúból teszik. Hát ha te ugy, én is ugy. A zászlót csak ugy lehet dialdra vinni, ha a párt listát betartják. Ezt kötelességének tartja minden szavazó. A polgárság összetartására iszik.

Diósy Ferencz ügyes beszédében azt ajánlja a választók figyelmébe, hogy ne törüljenek a párt listájában, mert ezáltal az ellenpártot segítik elő.

Weisz Károly a párt azon elhatározását dicsőíti, hogy tisztán függetlenségi jelölt. Elteti az új jelölteket.

Diósy Ferencz dr. Pác Sándorra mondott áldomást.

Végül *Halász* Lajos a párt beteg fekvő einökének: Szokoly Tamásnak érdemeit méltatván, tetszés mellett elteti.

A kedélyes lakoma 11 óra tájban ért véget. A pompás ételek és jó italok *Kovács* László vendéglősnek dícséretére váltak.

*

A nagyváradi-váralja-velencei és csillagvárosi szavazó polgárok egy tekintélyes része tegnap értekezletet tartott. A kiküldött bizottság, eltekintve a pártoktól, olyan listát állított össze, a mely a különböző pártárnyalatokat felöleli.

A következőket jelölték:

Berger Daniol,
Moskovits Miksa,
Dr. Tóth Ferencz,
Feldmann Izidor,
Horváth Endre,
Weisz József,
Domókos Károly.

A névsort éljenzéssel fogadták a megjelentek.

A bizottság ma, csütörtök este 8 órára értekezletre hívta össze a szavazókat a Budai-vendéglőbe.

Pártértekezlet V.-Velenczén és Csillagvárosban.

A *Váralja, Velence* és *Csillagvárosi* függetlenségi és 48-as párt f. hó 12-én, csütörtökön este 8 órakor *Velenczén* a Budai-féle vendéglőben, 13-án este *Csillagvárosban* Fisch Albert vendéglőjében, szombaton, 14-én este a Páva vendéglőben tartja értekezleteit.

Pártunk érdekében kérjük összes e város-

részi polgártársainkat, ezen értekezleteken mindig teljes számban megjelenni.

A nagyváradi függetlenségi és 48-as párt határozatából
Szokoly Tamás,
elnök.

TAJÉKOZTATO.

Deczember 14. Katonatisztek zeneestélye a Kereskedelmi Csarnokban.

Deczember 15. Katholikus kör matinéja a főgimnázium dísztermében d. e. 11 órakor.

Deczember 15. Városatyák választása.

Deczember 18. Megyegyűlés.

Február 8. Katholikus kör bálja.

* **A mai közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ma, csütörtökön délután tartja rendes havi közgyűlését. Egyik legfontosabb tárgya a fogalmazói állás betöltése lesz, amelyre van pályázó feles számmal. Valószínűleg azonban a törvényhatósági bizottság tagjainak nagy többsége *Mendelényi* Béla tb. fogalmazó mellett foglal állást, mint akit a főkapitány is óhajt ezen tisztségre s aki már pár év óta szolgálja a várost, felebbvalóinak megelégedésére. — Tekintélyes pártja van *Czeplédy* Mihálynak, aki bár nem rég van a város szolgálatában, de magasabb képzettsége: államtudományi képesítése előnyére válik. Ezen kívül még *Baranyi* Mennyhért t. rendőrbiztos, *Novák* József számtiszt, *Herczegh* Jenő irnok pályáznak a fogalmazói állásra.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság-hoz *Szabó* Akos nagyváradi pénzügyigazgatósági fogalmazót *pénzügyi segédülkává* nevezte ki.

* **Tüntetés Ivánka ellen.** A képviselőház környékén, a Muzem-ut torkolatánál tegnap délelőtt 6—800 munkásember gyülekezett és lár-mázva: le az osztályuralommal! éljen az általános választói jog! rendőri beavatkozásra adtak okot. A rendőrség csakhamar szétverte őket, de ekkor a tüntetők nagy része *Ivánka* Oszkár Paplan-utcai lakása elé vonult, kiáltva Abczug Ivánka! Le a Junker fejedelemmel! Csakhamar megjelent egy 25 emberből álló lovas-csendőr csapat és az utcából a tüntetőket kiszorította. A Nemzeti Kaszinó előtt is tüntettek, azonban a nyomukban levő rendőrök innét is széjjel kergették őket. A rendőrség a tüntetések alatt 26 embert letartóztatott a kiket a VIII. kerületi kapitányságra bekísértek.

* **Nemzetközi diákkongresszus Budapest.** A nemzetközi diákkongresszust, melynek állandó intéző bizottsága Párisban székél, a jövő esztendőben Budapestben tartják meg. A budapesti főiskolai ifjuság nagy előkészületeket tesz a vendégek fogadására s a kongresszus, valamint a vendéglátás részleteit közelebb állapítja meg.

* **A város térképe.** Nagyvárad város tanácsa elkészítette a város térképét, az új utca nevek és házszámokkal, azonban ez a térkép nagyon közönséges könyomdai munka s azonfelül még telve van hibákkal. A tanács a térképeket árverés útján próbálta értékesíteni, azonban ez a vállalkozás meddő maradt. A tanács négyszáz koronánál többet fizetett a térképekért s egyik helybeli papkereskedő 160 koronát ajánlott fel érte; egy másik cég pedig 50 koronát hajlandó fizetni a jogért. A városi tanács elhatározta, hogy az irodaigazgatónál bocsátja áruba a térképeket s egy darabnak 1 korona lesz az ára. Nem is ér többet.

* **Névváltoztatás.** Stern Sámuel Sándor nagyváradi lakos vezetéknevét *«Szónyi»*-re változtatta.

* **A katolikus kör matinéjára** serényen folynak az előkészületek. A rendező bizottság gondoskodik róla, hogy azt a nagy érdeklődést, melyet városszerte tanusitanak a matiné iránt, igazán kiváló szellemi élvezettel hálálja meg a kath. kör. A szellemi élvezeten kívül a közönség kényelméről is gondoskodnak; a ruhatár a díszterem közelében, a III/A. osztályban lesz elhelyezve, a teremben pedig 400 ülőhely lesz a közönség befogadására, az állóhelyeket és a karzatot nem is számítva. — A meghívók expedálásai tart. Aki tévedésből nem kapott volna, sziveskedjék szerkesztőségünkhöz fordulni s címét közölni.

* **Nem volt fája, sem dohánya.** Tegnap éjjel a *Guttmann* Sámuel üzlete kellemes tanyául szolgált egy pár csavargónak, kik 110 korona készpénzt, 80 korona értékű trafik árut és 120 korona értékű egyéb árucikket vittek el. A rendőrség keresi a furfangos tolvajokat.

* **Szabadjegy a tanulóknak.** A két gyaloghíd évenként pár ezer korona jövedelmet hoz Nagyvárad városának s ezért nem akarják a szabad közlekedést behozni a gyaloghidakon. Felmerült azonban, hogy a Körözs balpartján levő tanintézetek azon szegény növendékei akik Olasziban laknak, ingyen mehessenek át a gyaloghidakon. A két hid bérlője azon ajánlatot tették a városi tanácsnak, hogy 120—120 szabadjegyet bocsátanak a város rendelkezésére, szegény tanulók között laendő kiosztás végett, ha a város meghosszabbítja velük a bérlési szerződést. A városi tanács a bérlők ajánlatának elfogadását javasolja a közgyűlésnek.

* **Okos pisztoly.** A egnapelőtti ülésből kifolyólag *Ivánka* Oszkár és *Csávolszky* Lajos között felmerült párbaj-ügy tegnap délelőtt a Ferencz József-laktanyában nyert elintézését. Csávolszky segédei voltak: Kubik Béla és Krasznay Ferencz dr. *Ivánka* Oszkáré: gróf *Andrássy* Tivadar és *Szemere* Miklós. Kubik Béla volt a vezető segéd és a vezényszó elhangzása után *Csávolszky* Lajos célzott és az 5 másodpercen belül lőtt, de lövése csütörtököt mondott. *Ivánka* nem lőtt. A felek kibékülés nélkül távoztak. Hát legelőbb a pisztoly legyen okos, ha az emberek nem azok.

* **Rablótámadás a bihari országúton.** *Szöllősi* György tótteleki fiatal gazda vasárnap este fél 6 órakor a bihari állomásról, hova egy pajtását *Bruncsák* András szabadságon levő csendőrt szállította; hazafele indult *Tóttelekre*. A mikor *Hegyköz-Kovácsit* elhagyta, az utolsó házon túl levő szalmakazal mellől három ember ugrott ki és *Szöllősi* Györgyöt megállították. Hirtelen a szekeren termettek pénzt követelve tőle, mikor pedig nem találtak nála semmit, kényszerítették, hogy utirányától eltérve a szilvői elhagyatott csárda felé hajtsa. Minthogy pedig ellenkezett, botokkal verték le. A kocsimánál megállottak, s mivel kocsizőrejt hallottak, a kocsiról leugráltak s hirtelen mind a négy kereket megkötötték, a halottnak vélt embert pedig ledobták és az országút melletti árokban meghúzódtak. *Szöllősi*, a ki csak szimulált, óvatosan megoldotta a kerekeket s vágatva folytatta útját *Tóttelek* felé, hova szerencsésen el is ért ugy hajnal felé. Most a szenvedett sérülések miatt az ágyat nyomja.

* **Uj óriás ágyu.** Londonból jelentik, hogy *Savannah* közelében tegnap az amerikai hadügyi kormányzat jelenlétében, egy új találmányu óriási ágyuval kísérleteztek. Az óriási ágyu hossza ötven láb és sulya ötven tonna. A löveg öt kilométernyire esett belé a nyílt tengerbe. Mikor a golyó explodált, hatalmas víztölcsér emelkedett nyomában a tenger színén. Szakértők véleménye szerint egy ilyen lövés képes teljesen szétrombolni egy hadihajót. Az új ágyu *Zaleszki* mérnök találmánya.

* **Tiszti zeneestély.** A nagyvárad helyőrség tisztikara f. hó 14-én a Kereskedelmi Csarnok helyiségében zeneestélyt rendez. A concert terített asztalok mellett tartatik. Kezdeté este 8 órakor. A hölgyek kéretnek egyszerű ruhákban megjelenni. *Ezen zeneestélyre külön meghívók nem bocsátatnak ki, hanem a tavaly kiadott meghívók érvényesek.*

* **Téli kabáttra volt szüksége.** Tegnap délben Schwartz Farkas német-utcai lakásába, míg a család ebédelni ült, valaki besurran s az előszoba fogasáról két télikabátot leemelt. Ugyancsak tegnap az esti órákban Szentléleki László tvszéki bíró kőfaragó-utcai lakásába, míg a család vacsorázott, valaki az egyik nyitva feledezt szekrényből egy doboz ékszerrel elvitte. — Minthogy e két esetből bizonyos, hogy idegenből idekerült besurranó tolvajok garázdálkodnak a városban, s noha a rendőrség minden rendelkezésére álló eszközökkel üldözi és igyekszik ártalmatlanná tenni ez alakokat, mégis ez uton figyelmeztetünk mindenkit, hogy cselédjeit utasítsa, hogy a házba tolikodó, gyanus kinézésű idegent ne hagyják az előszobában magukra, más szóval ne adjanak alkalmat nekik arra, hogy esetleg lophasanak.

* **A jogászok működése felfüggesztve.** Annak az áldatlan viszálynak, melynek magvát egyes magukat liberális szelleműeknek valló és a képzelt klerikális érvényesítés megakadályozására mindenre kész joghallgatók hintették el az akadémián, megvan a maga szomorú eredménye. Az a bosszúból eredt bizalmatlansági kérdés az alelnök ellen, mely a nagy szóharca miatt szavazásra nem kerülhetett, de annál több személyi torzalkodást, maró gunyt és hírlapi nyilatkozatokat szült, arra az elhatározásra bírta az akadémia igazgatóját, hogy a joghallgatók önképző és olvasó körének működését bizonytalan időre, míg a béke és nyugalom helyre áll, felfüggeszse. — Egyben azt is megemlítjük, hogy ez az elkeseredett harc, mely némely esetben terrorizmussal párosult, már az akadémián kívül is jelentkezik. Tegnap délután ugyanis egy könnyű kimenetelű kardpárbaj volt egy magánhivatalnok és L. B. joghallgató közt. A párbajban L. B. egy lapos vágással került ki győztesként, melyre okot a joghallgatók hangversenyén történt összeszólalkozás adott, mikor is a szóban forgó magánhivatalnok sértő szavakkal illette mindazokat, kik nem a liberális ifjakkal értenek egyet. Mindenesetre furcsa, illetőleg rávall a táborra, hogy mennyire tiszteli a mások meggyőződését.

* **A kínai császár meghalt.** A brünni tébolydának érdekes betege halt meg a napokban. A boldogtalan, a kit Zahradka Methodnak hívtak, azt képzelte magáról, hogy ő a kínai császár. Ő volt a tébolyda legidősebb ápolója. 73 évet ért el. 1867. december 7-én került a gyógyintézetbe, a honnan egy év múlva mint gyógyultat elbocsátották. 1869. szeptember 1-én azonban ismét visszavitték. 1870. április 25-én sikerült megszöknie, csak hogy hamarosan megfogták. Azontul jobban vigyáztak rá. Nem is távozott szomorú lakhelyéről. Zahradka hatalmas, erős alak volt s a tébolydához tartozó területen kizárólag mezei munkára alkalmazták. Ha nem voltak rohamai, nagy szorgalommal dolgozott. Különösen szőlőt szeretett termelni. A boldogtalan teremtés három igazgatót élt túl az intézetben.

* **Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést:

Alólirottak mély fájdalommal tudatják a legjobb férj, atya, nagyatya, testvér és rokonnak, **Lakatos Mihálynak** folyó hó 11-én d. e. 10 órakor élte 69-ik, boldog házassága 30-ik évében rövid szenvedés után történt elhunytát. A megboldogult halott földi porhüvelyé folyó hó 13-án d. u. 2 órakor fog Nagy-Kőrös-utca 570-ik szám alatt levő lakásánál az ev. ref. egyház szertartása szerint

tartandó ima után az újvárosi központi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1901. december 11-én. Béke poraira! Ozv. Lakatos Mihályné szül. Szegedy Juliánna neje. Lakatos Vilma, férj. Pázmány Jánosné, Lakatos Mihály, Lakatos Etelka, férj. Nagy Imréné, Lakatos Juliska gyermekei. Pázmány János, Nagy Imre vejei. Lakatos János testvére. Pázmány Magdolna, Pázmány Elemér, Pázmány Olivér, Pázmány Melánia, Nagy Margit, Nagy Endre unokái.

* **A kiskereskedők estélye.** A Nagyvárad és Biharmegyei Kiskereskedők Társulata 1902. január hó 4-én a Kereskedelmi Csarnok dísztermében hangversenynyel egybekötött estélyt rendez, amely, mint az előző években, igen sikerültnek ígérkezik, mert a buzgó rendezőség mindent elkövet, hogy a közönség magas színvonalon álló élvezetben és mulatságban részesüljön.

* **Talált tárgyak.** Egy postatakarékpénztári könyv és egy lábmelegítő pokrócz, mint talált tárgyak kerültek egymás mellé a rendőrségen. Jogos tulajdonosaik átvehetik **Mendelényi Béla** rendőrfogalmazónál.

Igazságszolgáltatás.

A jövő évi esküdtek névsora.

I.

A nagyvárad kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírószág rendes esküdteinek évi listroma az 1902. évre.

Dr. Ehrlich Ignác ügyvéd, Nagyvárad. Engi Ferenc tanító, Artánd. Erber Imre kereskedő, Nagyvárad. Erdei Mihály földmives, B.-Ujfalu. Erdei István kereskedő, Belényes. Erdélyi József ügyvéd, Nagyvárad. Erődi Hermann cukrász, Nagyvárad. Erőss István tkpénztári könyvelő, Érmihályfalva. Erőss Zoltán földbirtokos Er-Semjén. Dr. Ervin Manó ügyvéd, Nagy-Szalonta. Falusy Károly ref. lelkész, M.-Telegd. Farkas György ügyvéd, Margitta. Farkas József kertész, Nagyvárad. Fazekas János földmives, Kőtegyán. id. Fábán István földmives, B.-Ujfalu. Fábri István kereskedő, Nagyvárad. Fehér Dezső lapszerkesztő, Nagyvárad. Fehérvári Dezső bádogos, Nagyvárad. Fekete Lajos kisbirtokos, Komádi. Felföldi István földmives, Kőtegyán. Ferencsik Ödön erdész, Nagyvárad. Ferabach Sándor földmives, Uj-Palota. Fey Rezső bádogos, Nagyvárad. Fényes Albert könyvelő Nagyvárad. Fényes Dezső tkpénztári igazgató, B.-Ujfalu. Fényes Jenő gazdatiszt, Er-Selind. Fényes Mór földbirtokos, B.-Ujfalu. Fichtner Gyula erdőmester, Székelyhid. Ficzek Lajos ügyvéd, Nagyvárad. Flatt Jenő gazdatiszt, M.-Telegd. Flegmann Armin kereskedő, Nagyvárad. Fleischer Bertalan kereskedő, Cséffa. Fleischaker Hugó tkpénztári-pénztárnok, Nagyvárad. Dr. Fleischer Lajos ügyvéd, Nagyvárad. Dr. Fodor Gyula ügyvéd, Nagyvárad. Fórizs Mihály szijgyártó, Nagyvárad. Forster Sándor vinczellér isk. tanár, B.-Diószeg. Frank Lázár kereskedő, Nagyvárad. Frankó Endre ügyvéd, Nagyvárad. Fráter Béla nyug. főszolgabíró, Er-Semjén. Friedländer Hermyan gyárigazgató, Nagyvárad. Friedmann Benő birtokos, Nagyvárad. Friss Zsigmond kereskedő, Nagyvárad. Fröhlich János hentes, Nagyvárad. Furulyás Ferenc vaskereskedő Nagyvárad. Fuszek Lajos irodatiszt, Nagyvárad. Fűchsl Mór borkereskedő, Nagyvárad. Fülöp Lajos földbirtokos, Artánd.

Gaal Sándor földbirtokos, Szakál. Dr. Garán János orvos, Székelyhid. Gazdag György építő, Nagyvárad. Gábor Aron tanár, Nagyvárad. Gábor György hentes, Nagyvárad. Gábor János kőmives, Nagyvárad. Gál János földbirtokos, B.-Ujfalu. Germán Gároly kereskedő, Nagyvárad. Gesztesi Ödön tb. alszámvevő, Nagyvárad. Géczy Lajos püspökségi főtiszt, Nagyvárad. Glüchsmann Armin kereskedő, Nagyvárad. Gődény Sándor asztalos, Nagyvárad. Grósz Mór vendéglős, Margitta. Dr. Gyémánt Jenő ügyvéd, Nagyvárad. Gyémánt Jenő gazdatiszt, N.-Szalonta. Dr.

Gyöngyösi István m. alügyész, Nagyvárad. Gyöngyösi Lajos földmives, Sáp. Györfy László magánzó, Nagyvárad. Györfy Géza főerdész, Vaskóh. Gyurcsányszky András kovács, Nagyvárad.

Habokay József ügyvéd, B.-Ujfalu. Hadházy Kálmán ügyvéd, N.-Szalonta. Halász Kálmán földbirtokos, M.-Keresztes. Hamvay Ferenc ügyvéd, Székelyhid. Hant Béla asztalos, Nagyvárad. Hanzély István erdőmester, Nagyvárad. Hanzlián János építész, Nagyvárad. Harsányi József vendéglős, Nagyvárad. Hartmann József mészáros, Nagyvárad. Hány Ottó nyug. postatiszt, Nagyvárad. Hegedüs József csizmadia, Nagyvárad. Id. G. Hegyesi Lajos földmives, Bors. Helfi József zsákkölcsönző, Nagyvárad. Helfi László kereskedő, Nagyvárad. Heller Ede szeszgyáros, Nagyvárad. Henger Viktor kereskedő, Margitta. Hillinger Lipót vendéglős, Nagyvárad. Hillinger Miksa vendéglős, Nagyvárad. Hirschmann Ede kereskedő, Nagyvárad. Hitter Sándor gazdatiszt, N.-Szalonta. Hlatky Endre ügyvéd, Nagyvárad. Hoffmann Henrik püspöks. tiszt, Nagyvárad. Dr. Hoványi Gyula jogtanár, Nagyvárad. Hranyczy Károly m. árvaszéki elnök, N.-Várad. Huszár Adolf kereskedő, Nagyvárad. Huszár Károly tanár, Nagyvárad. Huszár Vilmos kereskedő, Nagyvárad. Huzella Gyula kereskedő, Nagyvárad.

Illés Albert községi bíró, Belényes. Ilyés Ferenc földmives, N.-Szalonta. Imrek Károly asztalos, Nagyvárad. Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd, Nagyvárad. Jakabffy Árpád építész, Nagyvárad. Jakabfi Lipót kereskedő, Eled. Jancsó Dezső ügyvéd, Nagyvárad. Jancsó Lajos gazdatiszt, B.-Püspöki. Jánosi Lajos m. gyámpt. ellenőr, Nagyvárad. Jelinek Ferencz műkertész, Nagyvárad. Jerzsák István árvaszéki ülnök, Nagyvárad. Jörös Ignác kereskedő, Nagyvárad. Juhász György kántor, Nagyvárad. Juhász Károly kántor, Nagyvárad. Jurcsák Béla gazdatiszt, Bályok. Juricskay Akos nyug. tb. főszolgabíró, M.-Keresztes. Juricskay Zoltán földbirtokos, Rikod.

Kabdebó Sándor gazd. intéző, Uj-Palota. Kaczián Károly magánzó, Nagyvárad. Karakas Károly m. alleveltárnok, Nagyvárad. Katona Antal földmives, Sáp. Kádár József gazdatiszt, Árpád. Kálmánchey Béla tkptári könyvelő, Er-mihályfalva. Kálmándy Mihály földmives, Nagyszalonta. Kárger Vilm. s kereskedő, Nagyvárad. Kárpáti Miklós kereskedő, Nagyvárad. Kecskés János ref. tanító, B.-Diószeg. Keledi József ügyvéd, Nagyvárad. Kelen Béla könyvelő, Nagyvárad. Kemény Károly baromfikereskedő, N.-Szalonta. Kenyeres Arthur földbirtó, B.-Szt.-Márton. Kenyeres János földbirtó, Nagyszalonta. Kepes Nándor földbirtokos, Paptamási. Kerekes Elek ügyvéd, Eled. Kereszturi Ferenc földbirtokos, M. Keresztes. Keszthelyi Zoltán m. tb. főjegyző, Nagyvárad. Keztyüs János építő, Nagyvárad. Kezdődi Gyula asztalos, Nagyvárad. Király Zsigmond óras, Nagyvárad. Kis Ferencz kádár, Nagyvárad. Kis István ny. tanító, B.-Ujfalu. Kis Antal földbirtokos, M.-Keresztes. Kis Dávid kereskedő, Nagyvárad. Kiss Elek ügyvéd, Nagyvárad. Kiss Károly kereskedő, Nagyvárad. Klobusiczky Béla földbirtokos, Monospetri. Ifj. Kohn Sámuel kereskedő, Nagyvárad. Koliner Dávid kereskedő, Nagyvárad. Koliner Miksa kereskedő, Nagyvárad. Kondrád László ügyvéd, Er-mihályfalva. Korbély József vízszabályozási főmérnök, Nagyvárad. Korda Andor földbirtokos, M.-Cséke. Kornstein Hermann birtó, Nagyszalonta. Kottán Imre nyug. erdész, Eled. Kovács Béla ügyvéd, Nagyvárad. Kovács József földbirtokos, Mező-Telegd. Köteles István községi bíró, Tenke. Kötting József földmives, Uj-Palota. Kövér István földbirtokos, Gyapju. Középegy Elemér haszonbirtó, Gyapju. Krausz Adolf fakereskedő, Nagyvárad. Kráczsum György kisbirtokos, Gyapju. Krugstein Izidor kereskedő, Nagyvárad. Kugler Antal kereskedő, B.-Ujfalu. Kurcz Ignác sütő, Nagyvárad. Kurcz Albert ügyvédjelölt, Nagyvárad. Dr. Kurländer Ede ügyvéd, Nagyvárad.

Laendler Ferencz műkögyáros, Nagyvárad. Lakatos Ede gazdálkodó, Tulka. Lakatos I. József kereskedő, Nagyvárad. Laszky Armin kereskedő, Nagyvárad. Láng József nyomdatulajdonos, Nagyvárad. N. László János földmives, B.-Udvári. László József vízmester, Nagyvárad.

László Mihály urad. tiszt, Fekete-Bátor. Dr. Lázár Aurél ügyvéd, Nagyvárád. Lichtmann Hermann kereskedő, Nagyvárád. Leipnik Mihály kereskedő, Nagyvárád. Leitner Lajos kéményseprő, Nagyvárád. Leszkay János földbirtokos, B.-Szt.Márton. Dr. Leuchtmann Lipót ügyvéd, Margitta. Leviter Miksa malomigazgató, Nagyvárád. Lénárd József kerékgyártó, Nagyvárád. Lévai Zsigmond magánzó, Nagyvárád. Lévai Márton könyvkötő, Nagyvárád. Léway Vincze kereskedő, Ermihályfalva, Lipcsey Ignác nyug. ref. tanító, B.-Diószeg. Lipták Dániel földbirtokos, Ermihályfalva. Lovas Dániel szabó, Nagyvárád. Lovass Endre földbirtokos, Ermihályfalva. Lovass Károly földbirtokos, Ermihályfalva. Lovassy Ferencz földbirtokos, N.-Szalonta. Lovász Sándor gazdatiszt, B.-Diószeg. Lőrincz Mór háztulajdonos, Nagyvárád.

Madarász Gyula kőműves, Nagyvárád. Dr. Magyary Géza jogtanár, N.-várad. Magyary Gyula m. irattárnok, N.-várad. Marcsó János földműves, Sarkad. Markbreit Sándor kereskedő, N.-várad. Marsalkó Leó gyógyszerész, N.-várad. Mayr Sándor bank-pénztárnok, N.-várad. Márki Albert gazdatiszt, Sarkad. Id. Márki Imre földműves, Sarkad. Márki Imre gazdatiszt, Sarkad. Markus János hegybíró, Nagyvárád. Márton Ferencz ügyvéd, N.-Szalonta. Márton István ügyvéd, N.-Szalonta. Dr. Mártonfy Bogdán ügyvéd, Nagyvárád. Mátéh Lajos asztalos, Nagyvárád. Mátrai Árpád takarékpénztári könyvelő, Margitta. Mercz János kereskedő, Nagyvárád. Mercz Nándor kereskedő, Nagyvárád. Meskó Boldizsár bizt. hivatalnok, Nagyvárád. Mezei János kereskedő, Nagyvárád. Mészáros Imre urad. számtartó, B.-Diószeg. Mihályi Ferencz Géplakatos, Nagyvárád. Mihelji Adolf ügyvéd, Nagyvárád. Dr. Mihelji Lajos ügyvéd, Nagyvárád. Mihelji Pál kereskedő, Nagyvárád. Miskolczy Barnabás kir. közjegyző, Nagyvárád. Miskolczy József kereskedő, Sarkad. Mitteleier Ede szabó, Nagyvárád. Mold József erdész, Sarkad. Molnár Béla földbirtokos, B.-Szt.Márton. Molnár Lajos gyógyszerész, Nagyvárád. Molnár Mihály földműves Artánd. ifj. Mórincz Pál földbirtokos, B.-Ujfalva. Morvai Vilibald kéményseprő, Nagyvárád. Moskovits Farkas borkereskedő, Nagyvárád. Dr. Moskovits József szeszgyáros, Nagyvárád. Moskovits Miksa bankigazgató, Nagyvárád. Moskovits Miksa mérnök, Nagyvárád. Moskovits Mór szeszgyáros, Nagyvárád. Müller György vízszab. társ. titkár, N.-Szalonta. Müller Salamon cukrász, Nagyvárád.

(Folytatjuk).

TANUGY.

Tulzsufolt iskola. Várad-Váraján a községi fiúiskola elemi első osztályában 100, a leányiskola első osztályában pedig 117 tanuló van összezsufolva. Ezen az állapoton okvetlen segíteni kell, mert különben ezzel a két osztállyal a legnagyobb buzgóság mellett sem érhető el a legkisebb eredmény sem. A városi tanács tegnap foglalkozott ezzel a sürgős kérdéssel, amelyet pénzáldozatok árán is mielőbb meg kell oldani. Rész M. felügyelő-igazgató felvilágosítással szolgált az ügyben. Felmerült a kérdés olyan megoldása, hogy a két tulzsufolt osztályból 30 fiút és 30 leányt egy vegyes osztályba osszanak be. A tanács tagjai ebbe bele mentek volna, de a szükséges tanerő ellátásán akadnak meg. Még olyan indítvány is felszínre került, hogy a már ott alkalmazott tanerők lássák el a vegyes osztályt és pedig akként, hogy ez osztályban délelőtt 10-től 12-ig lenne tanítás. Határozatot azonban még nem hozott a tanács. — A vegyes osztály felállítását Nagyvárádon nem helyeseltük, még az elemi első osztályban sem. Azt pedig, hogy a mostani tanerőkkel, 10—12 óráig lássák el a vegyes osztályt, egyenesen abszurdumnak tartjuk.

SZINHAZ

HETI MŰSOR.

Csütörtök: A becsület.

Péntek: Az almafa — Pillangókisasszony.

Nebántsvirág. A legkedvesebb zenéjü operettek egyikét hallgatta végig meglehetősen csekély számú közönség. Kongott a színház az ürességtől.

Pedig ha egyéb nem, *Amon* Margit kitűnő Denise de Flavignyje megérdemelt volna nagyobb közönséget. A bájos kis primadonna elemében volt. Egy igazi operett-szerepet kellett adnia, hol nem annyira a vég és határ nélküli ugrándozások, mint inkább nemesebb eszközök: ének és játék hatnak. *Amon* Margit mind a kettővel sikert ért el. Kedves, eleven játéka mindvégig életet tartott a darabban, énekszámait pedig csaknem mind megújrázták. A tegnapi estét, *Nebántsvirág* című szerepét érdemes volna legszebb sikerei közé feljegyeznie — ha egyáltalán minden fellépte nem jelentene >legszebb sikert.<

Celestin szerepében *Bérczi* adott igen elfogadható alakítást, diszkrét komikummal, sok eredeti ötlettel. Ugyanezt mondhatjuk *Bognár* Jánosról is. Lorient örmester szerepét — melyben tavaly Szilágyi Dezső valósággal remekelt — *Vank* játszotta sok igyekezettel. Megjárt-később jobbat is remélünk tőle. Hangja azonban csak a karban tud hatni. Két kis szerepben ügyes volt Füredi és Losonczy.

Orfeus. Offenbach-est lesz szombaton a színházban. Orfeus kerül színre *Orlei, Lányi, Edith, Székely Anna, Kulinyi Mariska, Pintér Imre, Bérczi és Füredi*-vel.

Dramai ciklus. Nagyon érdekes drámai ciklust ígér a Szigligeti-színház műsora. *Szigligeti* és *Csiky* darabjai fogják a sorozat jórészt lefoglalni. A cifra nyomorúság, Proletárok, Liliomfi és a Fény árnyai című darabokból már is javában folynak a próbák a színpadon.

Pillangókisasszony. Pénteken ismét színre kerül *Székely* Irénnel a címszerepben a >Pillangókisasszony<, ez a bájos exotikus kis tragédia, mely *Bokor* egyfelvonásos vigjátékával együtt emlékezetes sikert aratott a nagyváradi színpadon.

A bolond. Rákosi Jenő és Szabados nagy stílusú énekes darabjának a >Bolond<-nak premiérjére készül nagy ambícióval most a társulat énekes személyzete. A kivételes komoly, drámai hatású, gyönyörű muzsikájú darab főbb szerepeit Székely Irén, Lányi Edith, Székely Anna, Kulinyi Mariska, Pintér Imre, Hunfi Imre stb. játsszák.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 78.

Idénybérlet 78.

Nagyváradon, csütörtökön, 1901. decz. 12-én

A BECSÜLET.

Színmű.

S Z E M E L Y E K :

Mühling, keresk. tanácsos	—	Peterdy
Amália, neje	—	Somogyiné
Kurt, gyermeke	—	Patakyl Béla
Leonora	—	E. Kovács M.
Lothár Brandt	—	Dési Alfréd
Hugó Stengl	—	Erdélyi Miklós
Trast Saarberg gróf	—	Krasznay Andor
Heinicke	—	Bérczi Gyula

Róbert, fia — — — — Szarvasi Sándor
 Augusztá, leánya — — — — Kacziány Viola
 Michalski, Augusztá férje — — — — Bognár János

HELYARAK: Nagypáholy 7 III. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászkék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap pénteken, decz. 13-án

A Z A L M A F A.

Vigjáték.

Pillangókisasszony.

Japáni dráma.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Írta: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

40
 — Hát a tanár? tudakozódott Polanieczki.
 — Elutazott-e Olaszországba?

— Nem. Velünk jött s Cestochowá-ban kiszállt.

— Jól érzi magát?

— Kitűnően.

A leányka hoszu pillantásokat vetett barátjára.

— De tudja-e, Stas bácsi, hogy maga megfogott. Ugy-e mama?

— Igen, — szolt Emilie asszony. — Rossz szímben van. Talán csak nem beteg?

Polanieczki tényleg sápadt volt. Az igazság az álmatlan éjszaka nyomai tükröződtek arczán. S vele szemben ott ült mosolygó vidámsággal szenvedéseinek egyetlen okozója. Üzleti elfoglaltságával mentegedőzött. A fáradságos munka... az ezerféle gond...

Végre Emilie asszony lakásához értek.

A mig anya és leány letették kalapjukat, Polanieczki és Mária egyedül maradtak.

— Emilie asszony itt legjobb ismerőse? — kérdezte a férfi.

— Igen ő az, akit legjobban szeretek.

— Ezt értem. Hiszen az emberi természetben fekszik, hogy a jóság hatalmas vonzerővel bír reá s Emilie asszony igazán jól félig-meddig otthonomnak tekintem házat s ha ők távol vannak, Varsó pusztának teleszik.

S félénken tette hozzá:

— Aztán érkezésük fölötti örömemet fokozza az a tudat, hogy ön is örül neki. Most legalább egy kötelék van köztünk, egy magasztos tiszta érzés, a mely áthatja mindkettőnk lelkét.

Szemeit újra reá függesztette; néma eszedés tükröződött bennük. S a tekintet így szolt:

— Életem türethetetlen; bocsánat, feledés jelül nyujtsd felém kezedet; légy te is jó hozzám; legalább e napon, a mely a közös barátságérzet, a közös örömben egyesít minket.

De a leány rideg érzéketlenségébe zárkózottan, nyugodt maradt, pánczelt kovácsolt a hideg közömbösségből, mert lágyulni érezte szívét. Stas modora, egyenes őszinte beszéde ellenállhatatlanul hatott reá... igen, de hogyan magyarázza meg akkor a férfi irántunk tanúsított eljárását? Ennek az emléke, a visszafojtott méltatlankodás keserű érzete vett erőt rajta újra. De veleszületett tapintata megsugta neki, hogy egyetlen kemény szó megzavarná ezen örömnep édes harmóniáját. Tehát hallgatott. De nem is kellett szavak ahhoz, hogy Polanieczkivel megértessék az ítéletet. Kiolvasta azt a leány szeméinek tekintetéből.

Vidámsága hirtelen eltűnt. A harag sötét felhője nehezült lelkére s az a gyilkos meggyőződés, hogy az daczára ellenállhatatlan varázsnak, a melyet Mária reá gyakorol, minden nappal jobban eltávolodnak egymástól. Athidalatlan örvény tátong köztük. S a mint szeméit a leány szeméire függesztette, kimondhatatlan fájdalommal mondta önmagának, hogy bármint szeresse Máriát, elvesztette örökre visszavonhatatlanul.

Litka véget vetett a kínos együttlétnek. Vidáman, mosolyogva, kuszált szőke fűrtjeinek dicsfényében futott elő, de a mint tekintete egyikről a másikra siklott, hirtelen megállt. Elkomolyodott s lassan, szomorúan lépett az asztalhoz. Az ő vidámsága is elröppent; s Polaniecki elítélte szívének sajnó bánatát, tréfás szavakba kezdett. Máriához nem intézte a szót, Emilie asszonnyal és Litkával foglalkozott csupán. Csodálatos, ez a meilözés sértegte Máriát, régi haragját újabb bosszúság növelte.

Másnap Emilie asszony és Litka Plawiczkiéknél töltötték az estét. Polaniecki, a kit színtén meghívtak, nem jelent meg. S oh, emberi szív gyarló következetlensége! Mária rossz néven vette e távolmaradást. Stas eljárása oly annyira bántotta őt, hogy Emilie asszony nagy megiepetésére mintegy bosszúból, a rendesnél is jobban kitüntette Maszkót.

XI.

A legközelebbi vasárnapon a megállapodás szerint Emilie asszony, Litka, Plawiczki és Mária kocsiára ültek s fölkeresték Bigieléknak a várostól kétóránnyira fekvő erdőszéli nyaralóját. A szeptemberi reggel telve volt az őszi napok édes, szomorú varázsával. A fák zöld lombja sárgásra változott, arany biborszegélyt varrt reá a hideg éjék fagyos lehellete.

(Foly. köv.)

IRODALOM.

Az »Egyetemi Lapok« legutolsó száma a következő érdekes tartalommal jelent meg:

Rombaldo Jachia. (zd.) — Az orosz diákok szervezete összefügésben a diákmozgalmakkal. (L.) — A »Nemzeti párt« győzelme Pécsen. — Levél Nagyváradról. (Hantke Emil) — Külföldi diákélet. — Mücsarnok. (Madarassy László). — Hírek. — Magunk között. — Sport. — A szépirodalmi részt pedig a következő élvezetes kis dolgok töltik ki: Országfi Iona. (Oláh Gábor). — Katonakönyvem. (Gyökössey Endre). — Hajnal. (Gulyás József.)

A magyar diákság hivatalos lapját, melynek előfizetési díja fő- és középiskolai hallgatók részére egész évre 4 kor., melegen ajánljuk jogászaink figyelmébe. (Szerkesztőség: Budapest, IV. ker. Kaplony-u. 1. sz.)

TAVIRATOK.

Arad polgármestere.

Arad, decz. 11. (Saját tud. távirata.) Aradon ma választottak polgármestert. Varjassy Lajos tanácsos 72 szavazatával szemben, 76 szavazattal Institoris Kálmán főjegyzőt választották meg. Institoris este fáklászenét kapott.

Vámkonfliktus.

Varsó, decz. 10. (Az orosz távirati hírnökség jelentése.) Az idevaló technikusok társulata tervezetet dolgozott ki a Franciaországgal, Belgiummal, Angliával és Svédországgal való kereskedelmi viszony fejlesztésére nézve arra az esetre, ha Oroszország között vámkonfliktusra kerülne a dolog. (M. T. I.)

Sztrájkoló zenészek.

Budapest, decz. 11. (Saját tud. táv.) A m. kir. Operaház zenekara elhatározta, hogy fizetésök nem emelése esetében újévtől kezdve sztrájkolni fognak.

A horvát tartománygyűlés.

Zágráb, decz. 10. A tartománygyűlés esti ülésén a felirati javaslat folytatólagos tárgyalása során Rubetics (koaliczió) Széll Kálmán miniszterelnök legutóbbi beszédével foglalkozott és azt mondta, hogy tiszteli a magyar nemzetet és nem hiszi, hogy a Háznak valamely tagja gyűlölné Magyarországot, de a magyar sovinizmussal szembe kell szállnia. Harambasics is kiemelte a magyar nemzet lovagiasságát és szabadelvűségét és sajnálja, hogy a horvát kormány nem veszi mintául az összes magyar intézményeket. (M. T. I.)

Leégett vasgyár.

Budapest, decz. 11. (Saját tud. táv.) M.-Szigetről jelentik, hogy a Gyertyánligeti vasgyár e hó 9-én virradóra leégett. A vasgyár a kincstár tulajdona volt, a tűz oly vehemens volt, hogy a szomszéd kath. templomot alig lehetett megmenteni. A kár 40.000 korona.

Pestis.

Konstantinápoly, decz. 10. Batumban egy pestisgyanus megbetegedés fordult elő. A közegészségügyi tanács 10 napi vesztézárt rendelt el a Batumból jövő szállítmányokra. (M. T. I.)

A búr háború.

London, decz. 11. A Reuter-ügynökség jelenti. Carnarontól e hó 7-iki kelettel a búroknak a Tontelboschkop ellen intézett támadására vonatkozólag még azt jelentik, hogy a harcban elesett 2, megsebesült 14 búr, köztük Maritz parancsnok, akit mellén talált egy golyó. A golyó szétzúzta revolverét, a melynek egyes darabjai behatoltak mellébe. Az ellenség lemondott arról a szándékáról, hogy a dombot bevegye és visszavonult. (M. T. I.)

Román cukorilleték.

Bukarest, deczember 10. A kamara mai ülésén Pallade pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be, amely a cukorra kilogrammonként 16 centimeayi kiviteli illetéket vet ki. Ez a rendelkezés a mai napon lépne életbe. (M. T. I.)

A nyomor.

Mármaros-Sziget, decz. 11. (Saját tud. táv.) A rossz termés következtében óriási nyomor uralkodik az egész megyében és ezt még fokozza az állandó hideg és havazás. Rossner főispán a nyomor enyhítésére Mármaros-Szigeten — hol ezerre emelkedett a koldusok száma — gyűjtést indított.

SZERKESZTOI POSTA.

B. J. Helyben. Téves azon lapnak a közleménye. Dr. Lukács György Békésmegye főispánja nem ev. ref., hanem római katolikus. Különben Szilágyi Dezsőnek az édesanyja is róm. katolikus vallású volt.

V. J. Helyben. A jogászok hangversenyén volt zongora a jóhírű Thék fővárosi gyárból, a cimbalom pedig Simon János helybeli hangszerész tüzletéből való volt.

KOZGAZDASAG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1901. decz. hó 10-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 15.70—15.20. Kétszeres brza 13.—12.40. Rozs 12.60—12.—. Arpa 10.80—10.40. Zab 13.40—13.—. Tengeri: 8.60—8.20. Borsó 36.—. Lencse 40.—. Bab 14.40. Köleskása 23.50. Burgonya 3.80. 100 kiló lángliszt 28.50. zsemlyeliszt 28.—. fehérkenyér liszt 27.—, barnakenyér liszt 24.50. széna fuvarral 5.60, szalma 1.10 Szalonna 102.—, 6 kiló zsup-szalma —16, 150 dkg alom-szalma —10. 1 köbm. bükfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84, Lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.64. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80. Szesz 2.—. 1 mm. kősz 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, Egy hektoliter óbor 60.—, új bor 34.—, mész 2.—, kemény faszén 3.60, puha faszén 3.20 kendermag 25.—. köles 10.60 repce —.—, dió 36.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 40.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalona 1.20, sertéshus —.96, juh-hus 68, vepres hagyma 14, fog hagyma 48, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. büköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. löhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1901. decz. hó 10-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 640—740, egy pár másodrendű jármás ökör 540—600, egy pár harmadrendű jármás ökör 250—520, 1 drb fejős tehén 100—260. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160—250. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—190, 2 drb. veres borju 32—50, 1 drb. fél éves borju 42—60, 1 drb. egy éves borju 48—96, két éves borju 70—240. 1 drb hizott sertés 74—130, 3 pár fél éves 36—40, 1 pár egy éves sertés 44—74, 1 pár két éves sertés 78—122. 1 drb igás ló 160—300, 1 pár ökröbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár löbőr 10—20.

Forgalmi kimutatás 1901. évi decz. hó 10-ről. Tiszta buza körülbelül 900 hltr, kétszeres buza 150 hltr, rozs 300 hltr, árpa 120 hkl, zab 180 hltr, tengeri 600 hltr, burgonya 500 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 765 drb, félhizott 650, sovány 130, süldő 400, malacz 230, hizott marha 30, jármás ökör 984 fejős tehén 540, borju 500, bivaly 10, juh és kecske 84, ló 1551.

Közlés és Társas

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Hatszidők

Budapest, decz. 11.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.30
Tengeri	5.14
Rozs okt	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde

Budapest, decz. 11.

Oszták hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allamvasut	624.50
Rimainaurányi	416.—
Magyar jelzőlog	488.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. decz. 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.90
Magyar koronajárdék	94.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	121.90

Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.70
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	118.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	93.--
Italmérési jog megváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	175.--
Tiszszabályozás s szegedi sorsjegyek kölcsön	146.50
Osztrák járadék papírban	98.75
Osztrák járadék ezüstben	98.75
Osztrák járadék aranyban	118.90
Osztrák korona járadék	95.75
Osztrák államsorsjegyek	141.--
Osztrák magyar bank részvény	16.--
Magyar hitelbank részvény	667.--
Osztrák hitelintézet részvény	662.50
Párisi vista	95.22
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.05
Németbirodalmi márka	117.17
London vista	289.35
20 márkás arany	28.41

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

3013—901. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A margittai kir. járásbíró mint telekényvi hatóság közhírré teszi, hogy nagyváradi lat. szert. káptalan végrehajthatónak, K. Borsi János és neje *Lippai Sára* végrehajtást szenvedők elleni 600 korona tőke követelés és járulékaik továbbá a csatlakoztatott végrehajthatónak és pedig az alábbi ingatlanoknak K. Borsi János tulajdonát képező fele részéből dr. Kiss Dénesnek 160 korona tőke, 42 K. 90 fill. költségekből; — továbbá az alábbi összes ingatlanokból a kir. kincstárnak 272 korona 27 fill. tőke, ennek 1900. január 1-től 5% kamatai és 19 kor. 90 fill. költségekből álló követelése behajtása iránti végrehajtási ügyében a nagyváradi kir. törvényszék (a margittai kir. jbiróság) területén lévő Kécs község és határában fekvő kécsi 73 sz. betétben bejegyzett s K. Borsi János és neje *Lippai Sára* egyenarányu tulajdonául bejegyzett:

1.) a I. 1—3. rendsz. 196—198. hrsz.

szántókra s 4. rendsz. 199 hrsz. 98. ö. i. sz. házra udvarral a belsőségben, 5—7. rendsz. 738. 1058. 1316. hrsz. szántókra a $\frac{3}{2}$ $\frac{2}{1}$ $\frac{1}{3}$ fordulóban 1929 koronában;

2.) az A. II. 1—3. rendsz. 1213—1215. hrsz. szántókra és rétre a csepegős réten 446 koronában;

3.) az A. I. 1. rendsz. 1973 hrsz. szántóra az Óhegyen 31 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi január hó 2. napján délelőtt 9 órakor Kécs község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 192 kor. 90

fillért, illetve 44 kor. 60 fillért és 3 kor. 10 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Margittán, 1900. évi október hó 20. napján, a kir. jbiróság mint tkvi. hatóság.

Dr. Maurer László kir. albiró távollétében:

Márk,

kir. albiró.

260.

Most lehet legolcsóbban
női és férfi fehérneműt, vásznat és asztalneműt
beszerezni!

Menyasszonyi kelengyék!**Teljes végeladás!****Kunz József és társa czég,**

Nagyvárad, Szt. László-tér.

225-0-136

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
táncrendek, étlapok,
naplók,
palackfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.